

'DUBROVAČKA RAPSODIJA' ROMANE MILUTIN FABRIS

'Dubrovnik mi nikad neće prestati biti inspiracija'

Malo mi je čudno kad me ljudi pitaju slikam li još. Na to im odgovorim da se i tuširam i pijem kafu... To je ista stvar, jer to si ti, to je dio tebe

Slikarica neumorno nastavlja svoj umjetnički dijalog s Gradom, ne samo sredstvima osebnog izričaja, već i pobudama novih kreativnih kristalno čistih izazova. Tako sada – i ovdje radi sliku, svojevrsan *Hommage* umjetnicima s kojima se tijekom festivalskih događanja družila i provodila vrijeme, dijelila radost stvaranja umjetnosti te njihova imena ispisuje u crtežu/slici – ističe o postavu gospodar Andrija Seifried

ROMANA U SVOJIM SLIKAMA 'pjeva' o Dubrovniku. Zato mi je 'Dubrovačka rapsodija' idealan naslov za njenu najnoviju izložbu – govori nam gospodar Andrija Seifried, ugledni kulturni djelatnik i autor predgovora kataloga najnovije izložbe dubrovačke umjetnice Romane Milutin Fabris. S njima smo se susreli u Sponzi, na mjestu na kojem se naša vrsna umjetnica s najnovijim radovima predstavlja svome

Foto
Ivan Pozniak

Gradu. Tako je glavni motiv i ovog puta – Dubrovnik. A upravo je u Sponzi imala i svoju prvu samostalnu izložbu.

— Slike koje radim, radim za Sponzu, a ne obrnuto. Jednako kao što ne pravim sliku po tekstu kojega sam upotrijebila, nego obrnuto, on mi služi za moju sliku, daje joj pečat – ističe autorica izložbe gospođa Romana Milutin Fabris, s kojom smo tijekom postavljanja izložbe razgovarali o najnovijim

djelima, ali i Dubrovniku.

Počeli smo naravno aktualnom izložbom, koja se u atriju palače Sponza može razgledati svakog dana do 13. kolovoza, od 18 do 21 sat.

— Meni je naravno uvijek tema Dubrovnik. Netko se može pitati kako cijeli život slikam Grad, ali meni je to inspiracija. Svaki dan kad udeš u Grad vidiš nešto novo, i ako si slikar, i ako nisi. Uvijek se nade novi detalj, na

nekom zidu... – govori nam o svojoj inspiraciji te nastavlja o samoj izložbi.

Ove godine je, naime, ostvarila i poveznicu s Ljetnim igrama s kojima, kako nam govori, ovaj grad i svi mi živimo.

— Došlo mi je da iz knjiga izvadim neke stare podatke o Ljetnim igrama, ali i glumce iz svojih sjećanja. Barem da budu zapisani u mojim slikama. Tu su i pjesme Jure Kaštelana, Dragojevića, svih koje volim, mojih prijatelja i poznanika. Željela sam da to negdje ostane zapisano jer ne vidim da se o tome govori, a naše Ljetne igre dugo duraju. Hoće li netko čitati taj tekst ako ima sliku na zidu, ne znam – objašnjava nam gospoda Romana.

Umjetnički dijalog s Gradom

Andrija Seifried o postavu je pak zapisao:

— Slikarica neumorno nastavlja svoj umjetnički dijalog s Gradom, ne samo sredstvima osebnog izričaja, već i pobudama novih kreativnih kristalno čistih izazova. Tako sada – i ovdje radi sliku, svojevrsan *Hommage* umjetnicima s kojima se tijekom festivalskih događanja družila i provodila vrijeme, dijelila radost stvaranja umjetnosti te njihova imena ispisuje u crtežu/slici.

Dubrovačku likovnu umjetnicu, koja je održala preko stotinu samostalnih izložbi u domovini i inozemstvu, a bila je sudionica i prestižnih

skupnih izložbi, morali smo pitati je li joj Grad u ijednom trenutku prestao biti nadahnuće.

— Ne, ne može mi prestati biti inspiracija. Razmišljala sam o tome i koliko god da sam u životu putovala, ne znam bih li negdje drugo mogla imati inspiraciju. Možda ako sam uz more, ali ne ovakvu. Kad sam loše volje, podem na zidine, nacrtam dva prozora i mogu cijelu izložbu od toga napraviti. Možda bih mogla i negdje drugo, ali nisam ni probala i nemam neku želju, jer ovo je moje. Računam, to su moji prozori, to su moje kuće. To je ono što volim – njen je odgovor vrlo jasan.

Kroz godine se mijenjao Grad, no te se promjene ne vide na njenim slikama.

U novim stvarima ne vidim inspiraciju

— Ne vide se jer uvijek tražim staro. Imali smo taj grozni rat i promijenili su se i krovovi, sve se promijenilo. I sreća da jest, ali meni su to kao falsi zubi, to nema veze s onim starim krovovima, s tim dimnjacima. Promjene su nužne, mora se ići dalje, ali ja u ovim novim stvarima ne vidim draž.

Staro me privlači. Stara vaza, nemoj me nove. Stara lutka. Njih puno crtam, ali s novom 'Barbikom' ne znam što bih, a sa starom lutkom mogu puno toga – naglašava nam gospoda Romana.

Ono što se mijenjalo na njenim slikama svakako su boje.

Kad sam loše volje, podem na zidine, nacrtam dva prozora i mogu cijelu izložbu od toga napraviti

Slikanje je doživotno učenje. Na svakoj slici učiš

— Ove godine su malo bjelje jer inače većinom idem na crveno. Za bijele slike se više izmučim, s crvenom mi je lako. No sad su većinom bijele. Mirnije su. Htjela sam da su mirnije, a jesu li, to ćemo vidjeti – kroz osmijeh nam govori dalje.

Kroz daljnji razgovor dotaknula se i mrtve prirode koju, priča nam, radi jako puno, jer se na njoj i uči.

— Možeš biti slikar od 120 godina, ali na mrtvoj prirodi učiš. Slikanje je doživotno učenje. Nikad nisi do kraja sve naučio. Na svakoj slici učiš. Malo mi je čudno kad me ljudi pitaju slikam li još. Na to im odgovorim da se i tuširam i pijem kafu... To je ista stvar, jer to si ti, to je dio tebe – rekla je Romana Milutin Fabris.

Tapiserije

Pored slikarstva podjednako uspješno se bavi i tapiserijom, a njezini radovi nalaze se u brojnim muzejima, galerijama, privatnim zbirkama i javnim prostorima diljem svijeta. Jedno od najdražih autorskih djela umjetnice u javnim prostorima, velika je tapiserija u Gradskoj kavani, a njezina slika koju je naslikala za papu Ivana Pavla II. izložena je u muzeju u Vatikanu.

No, kako nam ističe, tapiserijom se baš i ne bavi jer nema vremena. Spomenula je kako radi po narudžbi, a zadnje je radila u tvornici Zabok.

— Oni fantastično rade tapiserije. Mislim da bi se mogle vratiti u modu jer tapiserija ima prirodnu toplinu. Ona je već u prvom koraku topla za razliku od slike – odgovorila je na naše pitanje o povratku tapiserija dubrovačka likovna umjetnica Romana Milutin Fabris.

SLIKARSTVO, TAPISERIJE

O Romani

Suvremena hrvatska likovna umjetnica Romana Milutin Fabris, rođena je 1941. godine u Dubrovniku. Završila je Školu za primjenjenu umjetnost u Splitu i Zagrebu kod profesora Kaštelančića, Tolića i Zuppe, a pohađala je i Akademiju primijenjene umjetnosti u Beogradu. Likovnu umjetnost diplomirala je na Internationale Sommerakademie für bildende Kunst u Salzburgu gdje je radila u majstorskoj radionici Oskara Kokoschke.